

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně JUDr. Kateřinou Takácsovou ve věci

žalobce: **Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.**, IČO 60192852
sídlem Bělehradská 128/222, 120 21 Praha 2
zastoupená advokátem JUDr. Luděkem Chvostou
sídlem Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Mgr. B. T.** narozená
bytem
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Jakubem Backou
sídlem Na poříčí 1046, 110 00 Praha

o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra -

takto:

1. Rozhodnutí Finančního arbitra ze dne , ev.č. , ve znění rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne , ev.č. , se v plném rozsahu nahrazuje tak, že návrh navrhovatelky Mgr. B. T. , narozené , trvale bytem , ze dne , se zamítá.
2. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 27 684 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou zdejšímu soudu 24.7.2017 ve znění jejího doplnění ze dne 1.9.2017 domáhala nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra s tím, že dne 3.2.2016 žalovaná podal proti žalobkyni u Finančního arbitra návrh, jímž se domáhal určení, že smlouva mezi

žalobkyní a žalovanou o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] trvá i přes skutečnost, že cílová částka sjednaná ve smlouvě již byla dosažena a žalobkyně nadále nesouhlasí s jejím navyšováním. Arbitr náležením ze dne [REDAKCE], ev.č. [REDAKCE] návrhu vyhověl a určil, že smlouva trvá. Proti němu žalobkyně podala námitky, o nichž arbitr rozhodl dne [REDAKCE] rozhodnutím ev.č. [REDAKCE], kterým nález změnil tak, že určovací výrok nahradil uložením povinnosti žalobkyně do 3 dnů od právní moci obnovit a vést účet stavebního spoření žalovaného a uvést jej do stavu, v jakém by byl, kdyby byl býval nebyl po dosažení cílové částky uzavřen a smlouva byla vypořádána. Předmětem sporu mezi stranami je výklad ustanovení čl. 9 odst. 7 VOP, které se souhlasem stavební spořitelny umožňuje navyšovat cílovou částku, dojde-li k jejímu přespoření, i bez souhlasu žalované. Žalovaná přitom nesprávně a účelově tvrdí, že zmíněné ustanovení má být naopak jejím právem na neomezené navyšování cílové částky a prakticky na doživotní spoření, s čímž žalobkyně zásadně nesouhlasí. Zásadním omylem napadaného rozhodnutí arbitra je představa o nároku na časově neomezené, tedy doživotní, stavební spoření. Nález i rozhodnutí o námitkách jsou výsledkem nesprávného posouzení ze strany arbitra s tím, že zásadním omylem žalovaného arbitra je představa o nároku na časově neomezené, doživotní stavební spoření. Právě takový absurdní důsledek by totiž nastával, byly-li by aprobovány názory o nefunkčnosti institutu zániku smlouvy o stavebním spoření dosažením jejího účelu v podobě cílové částky anebo o nemožnosti žalobkyně dalšímu navyšování cílové částky se svým nesouhlasem zabránit. Co se týká jednotlivé argumentace, žalobkyně uvádí argument ad absurdum, kdy je nepochybně absurdní výklad ustanovení čl. 9 odst. 7 VOP, který by jedné smluvní straně (žalované) dával právo do nekonečna, resp. doživotně oddalovat účel jeho stavebního spoření v podobě naspoření sjednané cílové částky a v mezidobí naspořit neomezeně vysokou částku. K takovému následku by totiž nevyhnutelně vedla interpretace, že možnost navyšování cílové částky dle čl. 9 odst. 7 VOP není podmíněn ani omezen žalobkyniným souhlasem. Validnost argumentu ad absurdum podtrhuje i sám arbitr, a to hned dvojnásobně: (i) Svou reakcí na námitku nepřijatelnosti časové a objemové neomezenosti spoření vyplývajících z jeho závěrů, která je natolik nesmyslná, že snad ani nemůže být míněna vážně. Arbitr totiž žalobkyni poučil, že jí namítané následky nehrozí, neboť žádný z účastníků stavebního spoření nežije věčně, a i kdyby, tak nemá neomezené množství finančních prostředků. Absurdní je i další arbitrovův vývod, a sice že smlouva o stavebním spoření by dle ust. čl. 9 odst. 7 VOP měla zanikat nikoli přespořením, nýbrž pouze na halěr přesným dospořením. Ještě podivnější je podkladová arbitrova právní úvaha, že by k zániku smlouvy dosažením účelu mělo docházet právě a jen v případě přesného naspoření cílové částky, a nikoli v případech, že předmětnou transakcí dojde rovnou k jejímu přespoření, byť o jediný halír. Kromě absurdnosti a v obecně právním slova smyslu se jedná o nepřijatelný výklad i z hlediska bankovní regulatoriky. Stavební spořitelna je totiž bankou a podléhá bankovní regulaci. Stejně jako se žádná banka nesmí zavázat k poskytnutí úvěru ani k přijetí vkladu v neomezené výši, tak ani žádná stavební spořitelna nesmí jakémukoli klientovi dát bíanco souhlas s přijetím jeho vkladu v jakékoli výši. Tím spíše ne, že se jedná o smluvní vztah vzniklý v 90. letech, tedy za zcela jiných tržních okolností a že parametry úročení prostředků na účet stavebního spoření jsou pro klienta několikanásobně výhodnější. Nemožnost vkládat osud smlouvy o stavebním spoření výhradně do rukou jedné strany (žalované) a přiznat jí právo pokračovat ve spoření neurčitě dlouho opakovaným navyšováním cílové částky bez ohledu na případný nesouhlas stavební spořitelny, vyplývá i ze skutečnosti, že smlouva o stavebním spoření je smlouvou na dobu určitou. K tomu žalobkyně odkazuje na následující soudní rozhodovací praxi, která pro tento závěr vyplývá z ustanovení smlouvy včetně čl. 1 odst. 1 a 2 VOP, kdy smlouva je uzavřena na určitou cílovou částku. Skutečnost, že se jedná o smlouvu na dobu určitou, je dána vymezením jejího účelu, kdy primárním účelem stavebního spoření je zamýšleným zákonodárcem naspoření finančních prostředků na krytí potřeby bydlení. Ve skutečnosti ovšem stavební spoření je jeho účastníky často využíváno i k neúčelovému

spoření, což je v pořádku, nejedná-li se z jejich strany o zneužití. Toto bylo reflektováno i důvodovou zprávou k zákonu č. 423/2003. Z důvodu omezení stavebního spoření pro klienty, kteří nehodlají využít úvěru ze stavebního spoření a systém stavebního spoření zneužívají jako výhodnou formu spoření s dlouhodobým čerpáním státní podpory, se navrhuje možnost, aby stavební spořitelny mohly v přesně vymezeném případě jednostranně změnit úrokovou sazbu z vkladu uvedenou ve smlouvě o stavebním spoření. Stavební spořitelna musí především hlídat a vyvažovat poměr prostředků zhodnocovaných na vkladech a poskytnutých formou úvěru. Pro vyváženost uvedeného poměru je rozhodující především porovnání objemu úvěrů a výše úrokových sazeb vkladů a úvěrů. Odkazuje na metodu systematickou výkladu čl. 9 odst. 1 a odst. 7 VOP. Kdyby totiž měl platit výklad žalovaného arbitra ohledně nárokovosti navyšování cílové částky dle ust. čl. 9 odst. 7 VOP, pak by tím bylo zcela vyprázdňeno ust. čl. 9 odst. 1 VOP, které navýšení cílové částky podmiňuje písemným ujednáním, a logicky i žalobkyniným souhlasem. Dále odkazuje i na interpretaci ust. čl. 9 odst. 7 VOP z hlediska obecné výrokové logiky a sémantiky. Zásadně arbitrem zcela opomíjenou skutečností je, že ust. čl. 9 odst. 7 VOP neobsahuje ani jednu zmínku o jakékoli žalobkynině povinnosti. Naopak, účastník (žalovaná) v něm dává souhlas s určitým postupem žalobkyně, svědčí o tom, že tento postup není zároveň její povinností. V opačném případě by takový souhlas byl zcela nadbytečný, neboť by touto logikou každá smlouva musela vedle sjednání povinností smluvních stran zrcadlově obsahovat také stejný výčet souhlasů s jejich plněním ze strany druhé. Co se týká účelu čl. 9 odst. 7 VOP, tento nepředstavuje poukaz účastníkům spoření na neomezenou konzumaci žalobkyniných služeb, přesto však jde o ustanovení ve prospěch účastníků spoření v minulosti hodně využívané právě i žalovanou. Jeho účel a využití je v podstatě dvojjediné, řešit situaci přesazení dosavadní cílové částky, která může nastat buď přespořením cílové částky nezamýšlené, k čemuž dojde nepozorností účastníka spoření, nebo připsáním úroků či státní podpory, nebo přespořením cílové částky zamýšlené, kdy se jedná o situaci klientů, kteří na svůj účet stavebního spoření opakovaně zasílají další prostředky při vědomí, že jimi cílovou částku přesáhnou. Zatímco v případě přespoření nezamýšleného se typicky jedná o částku vzhledem k zůstatku účtu stavebního spoření zanedbatelné, v druhém případě naopak a často bývají tyto částky mnohonásobně vyšší. Nebýt ustanovení čl. 9 odst. 7 VOP, nastával by v popsaných situacích problém, jak s částkou přesahující dosavadní cílovou částku naložit, zda přespořenou částku vtáhnout do rámce stavebního spoření následným postupem dle čl. 9 odst. 1 VOP, nebo zda ji vypořádat v režimu bezdůvodného obohacení. První postup by byl problematický, a to právě s ohledem na to, že v mezidobí došlo k zániku smlouvy dosažením jejího účelu. Díky existenci ustanovení čl. 9 odst. 7 VOP lze popsané situace řešit jednoduše a flexibilně bez nutnosti předchozích či následných zvláštních ujednání. Navyšování článku 9 odst. 7 VOP je tak sice prováděno automaticky, avšak jen co do formy, v žádném případě však nikoli ve smyslu bez dalšího, respektive bez ohledu na souhlas či nesouhlas stavební spořitelny. Cílová částka přitom byla zvolena žalovanou na základě jejího uvážení. Pokud měla zájem o její zásadní navýšení mohla se s dostatečným předstihem postarat o to, aby s žalobkyní uzavřela závaznou dohodu postupem dle čl. 9 odst. 1 VOP. Za příslušnou úhradu by tak získala jistotu, že uvedenou částku může naspořit.

2. Žalovaná k věci uvedla, že s žalobou nesouhlasí, neztotožňuje se s právním názorem žalobkyně, že smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] byla ukončena, smlouva je nadále platná. Uvedla, že ze smlouvy ani všeobecných obchodních podmínek nevyplývá, že by smlouva měla být přespořením cílové částky ukončena. Dle § 603 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, platí, že: „Práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.“ O takovou situaci se však v posuzovaném případě nejedná, neboť ve Smlouvě nebyla uvedena jakákoli doba, jejímž uplynutím by Smlouva zanikla. FA proto správně vyhodnotil, že v případě Smlouvy se jedná o smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou. Dosažení Cílové částky sjednané ve Smlouvě je sice objektivně zjiřitelnou skutečností, avšak do okamžiku, kdy je Cílové částky dosaženo, není jisté, kdy tato událost nastane ani zda tato

událost vůbec nastane. S ohledem na citované Rozhodnutí NS proto nelze sjednání Cílové částky považovat za sjednání doby, na kterou je Smlouva uzavřena, a Smlouvu je třeba posuzovat jako smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou. Pokud žalobkyně v Žalobě argumentuje citací části rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 10, které však ani nedokládá, a dvěma rozhodnutími Městského soudu v Praze, pak je třeba zdůraznit, že tato rozhodnutí (i) jsou v přímém rozporu s Rozhodnutím NS, (ii) soud v nadepsaném řízení jimi není jakkoli vázán a navíc (iii) se týkají jiné stavební spořitelny a jiného znění smlouvy o stavebním spoření, což je rovněž třeba zohlednit. Jak správně uzavřel FA jak v Nálezu, tak Rozhodnutí o námitkách, pokud totiž došlo ze strany žalobkyně k přesporení Cílové částky, sjednaly si žalobkyně a žalovaná ve VOP, které tvoří nedílnou součást Smlouvy, zcela jednoznačně, jak se v takovém případě postupuje. VOP sice stanoví, že přesporení Cílové částky je nepřípustné, zároveň však čl. 9 odst. 7) VOP pokračují tím, že: „V takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přesporenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (viz odstavec 1) vzniklý navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka. Pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tím postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět.“ Přesporením Cílové částky tak v souladu s VOP dochází automaticky k jejímu navýšení. Není tedy na vůli žalobkyně, zda přesporení Cílové částky akceptuje či nikoli. Sdělení žalobkyně obsažené v Oznámení, že žalobkyně již nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky, je tak zcela irelevantní a pro trvání Smlouvy nemá žádnou právní relevanci. Nelze proto než uzavřít, že nenastala žádná skutečnost, která by měla na trvání Smlouvy jakýkoli vliv nebo která by mohla vést k jejímu ukončení. Smlouva proto nadále trvá a Rozhodnutí o námitkách je v tomto ohledu správné a v souladu s právními předpisy. K výkladu žalobkyně ohledně čl. 9 odst. 7 VOP konstatovala, že žalobkyně zcela pomíjí, že použití jí předestřených možností výkladu by přicházelo v úvahu pouze v případě, že by jazykové vyjádření čl. 9 odst. 7 VOP bylo natolik neurčité a nejednoznačné, že by z něj bylo možné dovodit různou interpretaci. Znění čl. 9 odst. 7 VOP je však zcela jednoznačné a nevyvolává jakékoli pochybnosti, a proto nejsou další interpretační metody na místě. Konstatovala, že současná soudní praxe, jež vychází z litery zákona, upřednostňuje jazykový výklad smluvních ujednání. Další metody výkladu pak nastupují až v případě, že jazykový výklad selhává. Jak již bylo výše uvedeno, dle čl. 9 odst. 7 VOP platí v případě přesporení Cílové částky, že: „V takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přesporenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (viz odstavec 1) vzniklý navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka. Pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tím postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět.“ Pokud žalobkyně tvrdí, že je zcela na její vůli, zda navýšení Cílové částky akceptuje, či nikoli, a že zvýšení Cílové částky je podmíněno jejím souhlasem, pak toto tvrzení nemá oporu v citovaném ustanovení VOP. Skutečnost, že navýšení Cílové částky dle čl. 9 odst. 7 VOP nepodléhá souhlasu žalobkyně a dochází k němu automaticky, potvrzují i další ustanovení VOP, ve kterých je naopak výslovně stanoveno, kdy je souhlas žalobkyně vyžadován či kdy další postup závisí na vůli žalobkyně (viz např. čl. 9 odst. 1 VOP čl. 3 VOP). Je tedy zcela zjevné, že tam, kde souhlas žalobkyně vyžadován, je takový požadavek ve VOP výslovně uveden. Za použití argumentu a *contrario* tak lze uzavřít, že tam, kde není souhlas žalobkyně vyžadován jako podmínka právního jednání, tam takového souhlasu není třeba. Dle ustálené judikatury jak ÚS, tak NS navíc platí, že pokud jsou ve smlouvě použity formulace a pojmy, které lze vykládat rozdílným způsobem, je třeba je vykládat v neprospěch toho, kdo je použil, a to tím spíše, pokud původcem formulace či pojmu ve smlouvě je profesionál. I kdyby tedy čl. 9 odst. 7 VOP připouštěl různý výklad (ačkoli je dle názoru žalované i FA znění tohoto článku zcela jednoznačné), není možné ho vykládat k tíži žalované a jednostranně ve prospěch žalobkyně. Žalobkyně je stavební spořitelnou, která se na poskytování stavebního spoření specializuje. Je proto na ní, aby její smlouvy a všeobecné obchodní podmínky, které sama připravuje, byly jednoznačné a srozumitelné. Bylo by v rozporu se zásadou spravedlnost, aby výklad nejasných ustanovení šel k jejímu prospěchu a naopak k tíži žalované, když je to žalobkyně, kdo Smlouvu a VOP formuloval. K námitkám absurdního výkladu čl. 9 odst. 7 VOP, který by jedné smluvní straně, konkrétně žalované, dával právo doživotně oddalovat dosažení účelu jejího stavebního spoření v podobě navýšování Cílové částky, uvedla, že použití argumentu *ad absurdum* není v posuzovaném případě možné, protože přichází

v úvahu pouze tam, kde existují dvě možnosti výkladu právního jednání a kde je třeba odmítnout takový, který se jeví být absurdním. V případě čl. 9 odst. 7 VOP však existuje jediná možnost výkladu, které vyplývá z jeho jazykového znění, a proto nelze argument ad absurdum použít. Stejně tak nemůže o absurdnosti výkladu použitého FA svědčit skutečnost, že žalobkyně podléhá bankovní regulaci a že by uzavřením Smlouvy, kterou by bylo možné vykládat tak, jak činí FA, došlo ze strany žalobkyně k porušení veřejnoprávních norem. To, zda žalobkyně dodržuje veřejnoprávní regulaci, či zda jsou její Smlouvy v rozporu s požadavky veřejného práva, je zcela na odpovědnosti žalobkyně jako stavebního spořitelny podléhající dozoru České národní banky. Na existenci či výklad soukromoprávních smluv však tato skutečnost nemůže mít jakýkoli vliv. Absurdnost lze naopak spatřovat ve výkladu použitém žalobkyní, která v Žalobě na jednu stranu tvrdí, že není možné, aby bylo pouze na vůli žalované, zda bude dále spořít, či nikoli, zároveň však sobě toto právo jednostranně rozhodovat o dalším osudu a trvání Smlouvy přiznává. K výkladu smluvních ujednání podle jejich účelu uvedla, že tento by přicházel v úvahu pouze tam, kde by vykládané ustanovení připouštělo více možností jeho interpretace. O takový případ se zde však nejedná. Žalobkyně uvádí, že primárním účelem stavebního spoření je naspoření finančních prostředků na krytí potřeby bydlení. I kdyby byl účel stavebního spoření pro výklad čl. 9 odst. 7 VOP relevantní, z čeho žalobkyně usuzuje, že žalovaná nevyužívá svého stavebního spoření k zamýšlenému účelu? To, že žalovaná hodlá dále spořít v souladu se Smlouvou, nelze bez dalšího vykládat tak, že by žalovaná využívala své stavební spoření za jiným účelem. Z argumentů používaných žalobkyní v Žalobě i v předchozím řízení u FA naopak vyplývá skutečný účel jednání žalobkyně, kterým je zbavit se Smlouvy, jež je pro ni ekonomicky nevýhodná (viz např. tvrzení žalobkyně na str. 6 Žaloby, že smlouva je pro ni z hlediska nákladů nejvíce zatěžující). Zde je třeba zdůraznit, že žalobkyně jakožto stavební spořitelna je povinna nést podnikatelské riziko a případnou ekonomickou nevýhodnost Smlouvy či jiných smluv nelze ex post zhojit účelovým výkladem smluvních ujednání. Popřela, že by v jejím jednání bylo možné spatřovat jakýkoli rozpor s dobrými mravy. Žalovaná dosáhla původně sjednané Cílové částky [REDAKCE] Kč k [REDAKCE]. Žalovaná následně obdržela dopis od žalobkyně ze dne 17. 6. 2013 (dále jen „Dopis“), ve kterém ji žalobkyně vyzývá k úhradě nedoplatku ve výši [REDAKCE] Kč, a dále žalovanou poučuje o tom, že pokud navrhovatelka hodlá dále spořít, je povinna ukládat na účet stavebního spoření částku, která činí nejméně 0,5 % sjednané Cílové částky měsíčně. Žalobkyně tak nejen, že v Dopise implicitně vyslovila souhlas s dalším spořením žalované nad rámec původně sjednané Cílové částky, a její argument o tom, že s dalším spořením musí dát souhlas, se tak stává zcela irelevantní, ale zároveň žalovanou k tomu jednání přímo vyzvala a poučila ji, že v opačném případě by se jednalo o porušení Smlouvy. Pokud nyní žalobkyně tvrdí, že jednání, kterým žalovaná plnila to, o čem ji žalobkyně poučila a s čím žalobkyně souhlasila, má být vykládáno k její tíži a že v důsledku tohoto jednání žalované je nyní žalobkyně oprávněna Smlouvu ukončit, je takové jednání instituce nejen v přímém rozporu s právními předpisy, ale také v rozporu s dobrými mravy a zásadami poctivého obchodního styku, kterými je žalobkyně jakožto subjekt regulovaný a dohlížený Českou národní bankou vázána. Tento Dopis navíc není jediným dopisem, kterým žalobkyně s žalovanou o navýšení Cílové částky komunikovala. V dopise ze dne 2. 1. 2015 vyzývá opět žalobkyně žalovanou k dalšímu navýšení Cílové částky (dále jen „Dopis 2“). Z Dopisu 2 navíc vyplývá, že žalobkyně akceptuje dosavadní způsob navyšování Cílové částky, když jako Cílovou částku Smlouvy uvádí [REDAKCE] Kč a nikoli [REDAKCE] Kč. Žalobkyně tak opakovaně jednala tak, že podporovala žalovanou v dalším spoření nad rámec původně sjednané Cílové částky, a to naposledy pouze několik měsíců před tím, než navrhovatelce oznámila ukončení Smlouvy (k tomu došlo dne 15. 5. 2015). Žalobkyně naopak až do okamžiku, než navrhovatelce oznámila ukončení Smlouvy, nevyjádřila s postupem navrhovatelky jakýkoli nesouhlas. Již na první pohled je tak zřejmá zjevná účelovost v jednání a argumentaci žalobkyně, která nejprve vyzve žalovanou k dalšímu spoření s tím, že by se v opačném případě jednalo o porušení Smlouvy, a následně, když žalovaná jedná v souladu s poučením žalobkyně, žalované oznámí ukončení Smlouvy. K žalobkyní uváděným rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 2 v jiných případech, žalovaná uvedla, že v žádném z těchto rozhodnutí není vůbec řešeno jednání žalobkyně popsané v části V. tohoto vyjádření, a i proto není možné je nadaný případ aplikovat. S ohledem na shora uvedené proto

navrhla, aby soud v celém rozsahu zamítl a přiznal žalované nárok na náhradu nákladů soudního řízení.

3. Z Nálezu Finančního arbitra sp.zn. [REDAKCE] se podává, že tento rozhodl v řízení, zahájeném na návrh žalované ve řízení o určení o existenci právního vztahu mezi účastníky, že právní vztah mezi navrhovatelem, Mgr. B. [REDAKCE] T. [REDAKCE], nar. dne [REDAKCE] bytem [REDAKCE] a institucí, [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], založený smlouvou o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], trvá. Současně rozhodl o povinnosti žalobkyně zaplatit sankci ve výši 15.000 Kč, protože finanční arbitr v nálezu vyhovuje návrhu navrhovatele, Mgr. B. [REDAKCE] T. [REDAKCE]. Sankci je instituce, Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s., povinna uhradit ve lhůtě do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu. Dle Rozhodnutí o námitkách ze dne 2.11.2016 sp.zn. [REDAKCE] o námitkách Instituce proti nálezu finančního arbitra ze dne 17.10.2016 se podává, že námitkám instituce bylo částečně vyhověno a náleze byl změněn ve smyslu uložení povinnosti stavební spořitelně obnovit vedení účtu stavebního spoření č. [REDAKCE], který zřídila pro Mgr. B. [REDAKCE] T. [REDAKCE] nar. dne [REDAKCE], bytem [REDAKCE] na základě smlouvy o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne 5. 9. 1999a tento účet uvést do stavu, ve kterém by byl, kdyby na základě oznámení ze dne 15.5.2015 neukončila právní vztah založený touto smlouvou z důvodu přespoření cílové částky, a to do tří dnů ode dne nabytí právní rozhodnutí. Dle vyjádření Modré pyramidy klientce Barboře Tušilové ze dne 2.1.2015 byla žalovaná informována že bude mít již téměř nebo zcela naspořenou plnou výši cílové částky, a tuto doporučují navýšit. Výše aktuálního zůstatku na účtu stavebního spoření činí k datu vyhotovení výzvy [REDAKCE] Kč. Dle sdělení Modré pyramidy ze dne 17.6.2013 byla žalovaná informována, že bylo dosazeno sjednané cílové částky a došlo tak k naplnění účelu smlouvy. Současně je žalovaná informována, že neplní povinnosti dle oddílu II VOP a je vyzvána k úhradě nedoplatku a že ke dni 31.5.2013 ve výši [REDAKCE] - Kč a dále informována o možnosti zdarma ukončit smlouvu dohodou ve zkrácené lhůtě a zvolit si účet, na který jí budou prostředky převedeny. Z Návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem ze dne 3.2.2016 se podává, že žalovaná zahájila řízení před finančním arbitrem ve věci uložení, že smluvní vztah založený smlouvou o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] trvá. Žalovaná se v daném případě odvolala na naléhavý právní zájem. Dle Oznámení o ukončení smlouvy o stavebním spoření ze strany Modré pyramidy klientce ze dne 15.5.2015 oznámila stavební spořitelna žalované, že s ohledem na překročení cílové částky na smlouvě o stavebním spoření č. [REDAKCE] ke dni 30.4.2015 již dále nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky, neboť došlo k dosažení účelu smlouvy. Dle přijetí návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření z [REDAKCE] č. [REDAKCE] byla žalovanou zvolena cílová částka [REDAKCE] - Kč. Podle Všeobecných obchodních podmínek stavebního spoření čl. 9 odst. 1 může na písemnou žádost účastníka stavební spořitelna zvýšit cílovou částku stavebního spoření. Úhradu ve výši 1% z částky, o kterou byla cílová částka zvýšena, účtuje stavební spořitelna k tíži účastníka. Datum uzavření smlouvy se nezmění. Parametr ohodnocení (čkl. 12) se vypočítá znovu. Dle čl. 9 odst. 7 se přespořením cílové částky rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka. Přespořování cílové částky není přípustné, v takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (viz odstavec 1) Vznikly navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka. Pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tímto postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět. Z návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření pro účastníka č. [REDAKCE] se podává, že tento zní na cílovou částku [REDAKCE] - Kč, přičemž minimální měsíční vklad má být [REDAKCE] Kč. Uvedené skutečnosti ostatně nejsou mezi stranami sporné. Jedinou spornou skutečností byl právní výklad u ust. čl. 9 odst. 7 VOP platných v době uzavírání smlouvy mezi účastníky. Z čte se Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 sp.zn. 18 C 335/2015 – 124 ze dne, ze kterého se cituje: „Účelem smlouvy o stavebním spoření je tedy dosažení cílové částky, o jejíž výši se strany při uzavírání smlouvy o stavebním spoření dohodnou. Dosažení cílové částky představuje dosažení účelu, pro který je smlouva o stavebním spoření uzavřena. V této souvislosti není rozhodné, jakým způsobem dojde k dosažení cílové částky, tedy, zda je tato

dosažena tím, že klient plní své povinnosti a na spořicí účet pravidelně ve stanovených intervalech ukládá vklad odpovídající určitému rozsahu sjednané cílové částky, a zároveň dochází k připisování úroků z vkladů a státní podpory, či zda je cílová částka dosažena tím, že spořitelna poskytne klientovi úvěr ze stavebního spoření do výše sjednané cílové částky. Článek 10 Všeobecných obchodních podmínek ve svém odstavci 1 písm. f) uvádí, že k ukončení smlouvy dochází též na základě dalších skutečností vyplývajících z právních předpisů. Není tak důvodná námitka žalobce, že k ukončení smluvního vztahu nedošlo v souladu se způsoby předvídanými ve Všeobecných obchodních podmínkách, tj. výpovědí. Ve smyslu § 603 NOZ práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny. Jak soud rozvedl výše, smlouva o stavebním spoření vymezuje prostřednictvím cílové částky, resp. jejího dosažení, dobu, po kterou tento smluvní vztah trvá, resp. může trvat. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalovaná prostřednictvím mechanismu zakotveného v ust. čl. 9 odst. 7 VOP umožnila žalobci poté, kdy již bylo dosaženo cílové částky stanovené ve smlouvě ze dne 29. 12. 1998, ukládání dalších peněžních prostředků na jeho spořicí účet. Dosáhne-li klient cílové částky, přičemž není podstatné, zda ji dosáhne tím, že využije možnosti získat úvěr ze stavebního spoření (klient má právo nikoliv povinnost rozhodnout se, zda v určité fázi trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření a za splnění podmínek vyplývajících z této smlouvy požádá o poskytnutí úvěru na financování svých bytových potřeb či nikoliv), či ji sám naspoří, nevzniká klientovi nárok na zvýšení cílové částky, tedy změnu smlouvy o stavebním spoření. Dle čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek je zvýšení cílové částky podmíněno jejím odsouhlasením stavební spořitelnou, neboť stavební spořitelna může, nikoliv musí, na písemnou žádost účastníka cílovou částku zvýšit, a to za předpokladu, že je plně zaplácena úhrada za uzavření smlouvy. Všeobecné obchodní podmínky ve svém čl. 9 odst. 7 výslovně stanoví, že přespořování cílové částky je nepřipustné. Pouze pro případ, že k takovému přespořování výjimečně dojde, například tím, že jsou na účet stavebního spoření připsány úroky z vkladů a státní podpora, je v uvedeném ustanovení Všeobecných obchodních podmínek upraveno „technické“ řešení této situace, neboť je třeba takovou mimořádně nastalou situaci zasadit do příslušného právního rámce tak, aby s částkou, která přesahuje sjednanou cílovou částku, bylo možno nakládat ve smyslu uzavřené smlouvy o stavebním spoření. Ze smlouvy o stavebním spoření, kterou účastníci uzavřeli, jakož i ze Všeobecných obchodních podmínek nevyplyvá právo (nárok) klienta pokračovat v režimu uzavřené smlouvy o stavebním spoření i poté, kdy je cílová částka, sjednaná ve smlouvě, dosažena. Naopak, jak soud rozvedl výše, z čl. 9 odst. 1 Všeobecných obchodních podmínek jednoznačně vyplyvá právo spořitelny rozhodnout o tom, zda na písemnou žádost účastníka zvýší cílovou částku stavebního spoření či nikoliv. Stavební spořitelna tedy nemá povinnost vyhovět případnému požadavku klienta na zvýšení cílové částky. V posuzovaném případě však žalobce podle čl. 9 odst. 1 VOP nepostupoval.“

4. Pokud žalovaný navrhoval přerušování řízení do doby rozhodnutí Nejvyššího soudu v jiných, mezi obdobnými účastníky, soud tento návrh nepřipustil, neboť jej neshledal účelným.
5. Podle § 1 zákona č. 96/1993 Sb., je stavební spoření je účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření, v poskytování příspěvku fyzickým osobám, (dále jen státní podpora) účastníkům stavebního spoření.
6. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb., osoba, která uzavře se stavební spořitelnou smlouvu o stavebním spoření, se stává účastníkem. Účastník se ve smlouvě zejména zaváže ukládat u stavební spořitelny vklady ve smlouvené výši. Podle odst. 10 téhož zákonného ustanovení doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nejdříve však uplynutím čekací doby podle odstavce 4, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka. Podle odst. 9 téhož zákonného ustanovení cílová částka se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmů z těchto úroků. Uspořená částka se rovná součtu vkladů, úroků z vkladů a úroků z připsaných záloh státní podpory, snížená o daň z příjmů z těchto úroků a o úhrady účtované stavební spořitelnou. Uspořenou částku nelze v době spoření převést na jinou osobu, lze ji však použít k zajištění pohledávek poskytovatele stavebního spoření z úvěru, který poskytovatel stavebního spoření poskytl podle

odstavce 2 nebo 5. Podle odstavce 2 téhož zákonného ustanovení má účastník právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb po splnění podmínek tohoto zákona, stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách, zejména po splnění předpokladů zajištění jeho návratnosti. Podle odst. 4 téhož zákonného ustanovení, délka čekací doby na poskytnutí peněžních prostředků z úvěru ze stavebního spoření nesmí být kratší než je 24 měsíců od počátku doby spoření a závisí na podmínkách stanovených stavební spořitelnou ve Všeobecných obchodních podmínkách. Podle odst. 5 téhož zákonného ustanovení stavební spořitelna může poskytnout účastníkovi úvěr do výše cílové částky, který slouží k úhradě nákladů na řešení bytových potřeb i v případě, kdy účastník nemá ještě nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

7. Podle § 7 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb., stavební spořitelna je povinna vypracovat Všeobecné obchodní podmínky. Všeobecné obchodní podmínky podléhají schválení Ministerstvem financí. Podle odst. 3 téhož zákonného ustanovení, Všeobecné obchodní podmínky musí obsahovat nejméně tyto údaje: a) podmínky uzavírání smluv a postup stavební spořitelny při jejich uzavírání, změnách a ukončování, za b) podmínky a předpoklady pro získání úvěru ze stavebního spoření, za c) podmínky uzavírání smluv o úvěru ze stavebního spoření a postup stavební spořitelny při jejich uzavírání, změnách a ukončování a za d) postup při zániku stavební spořitelny nebo při odnětí bankovní licence.
8. Podle § 603 zák. č. 89/2012 Sb. práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.
9. Podle čl. 9 odst. 1 VOP Na písemnou žádost účastníka může stavební spořitelna zvýšit cílovou částku stavebního spoření. Úhradu ve výši 1% z částky, o kterou byla cílová částka zvýšena, účtuje stavební spořitelna k tíži účastníka. Datum uzavření smlouvy se nezmění.
10. Podle čl. 9 odst. 7 VOP přespořením cílové částky se rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka. Přespořování cílové částky není přípustné, v takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou cílovou částku zaokrouhlenou na celé tisíce nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (odst. 1) vzniklý navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka.
11. Po zhodnocení zjištěných skutečností soud dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci: Žalobce uzavřel se žalovanou smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou [REDAKCE],-Kč, žalovaná dopisem oznámila žalobci ukončení smlouvy o stavebním spoření s ohledem na dosažení cílové částky, resp. jejího překročení s tím, že žalovaná nesouhlasí, aby cílová částka byla navýšena, přičemž žádný úvěr již nemůže být na základě smlouvy poskytnut, jelikož bylo dosaženo účelu smlouvy ve smyslu ustanovení § 603 občanského zákoníku.
12. Povaha stavebního spoření je obecně vymezena v § 1 zákona č. 96/1993 Sb. jako účelové spoření spočívající a/ v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, b/ v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a c/ v poskytování příspěvku fyzickým osobám (dále jen "státní podpora") účastníkům stavebního spoření. Účastníkem stavebního spoření může být jak fyzická, tak i právnická osoba (§ 4 citovaného zákona). Účastníkem stavebního spoření se stává osoba, která uzavře se stavební spořitelnou písemnou smlouvu o stavebním spoření, ve které se zaváže ukládat u stavební spořitelny peněžní částky ve smluvené výši. Doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí poskytnutím úvěru nebo vyplacením uspořené částky, státní podpory a úroků z nich, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka (§ 5 odst. 1, 14 citovaného zákona).
13. Naspoření sjednané cílové částky tak nepochybně vedlo též k naplnění účelu, pro který byla smlouva o stavebním spoření uzavírána, tímto okamžikem zanikl důvod pro její další trvání. Lze tak uzavřít, že **trvání smluvního vztahu bylo časově omezeno.**

13. Pokud jde o čl. 9 odst. 1 VOP, pak dle výše zvýšení cílové částky je zásadně možné docílit na základě *písemné žádosti účastníka*, podle níž stavební spořitelna může k navýšení cílové částky přistoupit s tím, že datum uzavření smlouvy se poté nezmění. Lze tak dospět k jednoznačnému závěru, že zvýšení dříve sjednané cílové částky bylo možné jen na základě *dobody* obou účastníků smlouvy o stavebním spoření, potud je argumentace žalobce nepřijatelná. Zvýšení cílové částky (obligatorní náležitost smlouvy o stavebním spoření) totiž představuje změnu této obsahové náležitosti smlouvy o stavebním spoření.
14. K právnímu hodnocení soud uvádí, že smlouva o stavebním spoření byla uzavřena podle zákona 96/93 Sb. o stavebním spoření, přičemž v otázkách, které nejsou v tomto zákoně upravené, soud používá obecný právní předpis, což je občanský zákoník. Z ustanovení tohoto zákona o stavebním spoření ani z ustanovení smlouvy potom nelze dovodit, že by se jednalo o smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou, k tomu soud odkazuje na ustanovení § 1 zákona a článku 2 VOP, v ustanovení článku 9 odst. 7 VOP stanoví, že přespoření cílové částky je nepřijatelné a určuje i další postup pro případ kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka, z takto určeného postupu však nelze dovodit, že by účastník stavebního spoření mohl mít nárok na to, aby pouze vlastní vůlí a faktickým chování, tj. zasíláním dalších finančních prostředků na předmětný účet mohl mít automaticky nárok na to, že docílí proti vůli druhé strany změny výše cílové částky a tím i změnu trvání smlouvy. Výhradně svým volným jednáním by totiž v takovéto postupu změnil smlouvu uzavřenou na dobu určitou na smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou, tento princip je ve smluvním právu nepřijatelný, kdy ke změně smlouvy obecně musí dojít se souhlasem obou účastníků smlouvy. Z uvedeného čl. 9 odst. 7 VOP se podává, že „přespořování cílové částky není přípustné“, citový článek však upravoval mechanismus, podle kterého dojde-li k přespoření, účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru bude stavební spořitelna považovat automaticky za novou cílovou částku. Vyjádří-li však účastník nesouhlas s uvedeným postupem, měla stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět. Postup dle čl. 9 odst. 7 VOP, věty druhé VOP, který upravuje určité mechanismus, kdy dojde k přespoření cílové částky, je výjimečný (k přespoření může dojít také připsáním státní podpory nebo úroku). Pokud k takovému přespoření došlo, pak dle čl. 9 odst. 7 VOP částka odpovídající novému zůstatku, zaokrouhlenému na celé tisíce Kč nahoru bude stavební spořitelna bez dalšího považovat za novou cílovou částku navrženou účastníkem. I za této situace bylo na ní, zda takovýto návrh bude akceptovat (vysloví s ním souhlas), k čemuž v posuzovaném případě již nedošlo. Žalobce po řadu let akceptoval jednání žalovaného (přijímání vkladů apod.), jehož účelem bylo navýšení cílové částky dle čl. 9. 7 VOP. Byl-li takovýto postup žalovaného žalobcem akceptován, měl oporu ve smluvním ujednání, neboť se jednalo o souhlasný projev vůle obou smluvních stran. Jak bylo v řízení prokázáno, žalobce dopisem oznámila žalovanému, že na předmětné smlouvě o stavebním spoření je evidováno překročení cílové částky a žalobce nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky, přičemž žádný úvěr nemůže již být na základě poskytnut, jelikož cílová částka již byla naspořena a došlo tak dosažení účelu smlouvy dle ust. § 603 o. z. Pokud tak žalovaná další navýšení cílové částky přijmout odmítla, nemohlo již dojít ke změně cílové částky, jako jedné z podstatných náležitostí smlouvy. S ohledem na to soud žalobě vyhověl v plném rozsahu, když zrušením obou napadených výroků pozbyl smyslu i výrok akcesorický o nákladech řízení rozhodl o všech výrocích zrušovaného nálezu, včetně výroku akcesorického.
15. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 osř. Žalobce byl ve sporu úspěšný. Soud mu přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v soudním poplatku ve výši 3 000,- Kč a dále 6 úkonech právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby, lx

doplnění žaloby, 2x vyjádření žalobkyně (ze dnů 22. května 2018 a 6. února 2019) a 1x účast najednání), a to po 3 100 Kč plus DPH, podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, počítáno z tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč, a dále paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč plus DPH za šest úkonů právní služby, a náhrady za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení opisu jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Nebude-li dobrovolně splněna povinnost uložena tímto rozhodnutím, může se oprávněně obrátit na obecný soud povinného s návrhem na soudní výkon rozhodnutí

Praha 26. února 2019

JUDr. Kateřina Takácsová, v.r.
Soudkyně